

9-3/28-1971

BELÜGYMINISZTERIUM

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

Szám: 10—26/9/1968.

533

UK. 4/75/ BM. ws.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A BELÜGYMINISZTERIUM
I. FŐCSOPORTFŐNÖKÉNEK**

9. számú

UTASÍTÁSA

Budapest, 1968. évi október hó 12-én

Szám: 10—26/9/1968.

A MINOSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A BELÜGYMINISZTERIUM
I. FŐCSOPORTFŐNÖKÉNEK
9. számú
UTASÍTÁSA

Budapest, 1968. évi október hó 12-én.

Tárgy: A polgári alkalmazottak egészsége és testi épsége védelmével kapcsolatos kérdések szabályozása.

A 17/1967. számú miniszteri utasítás 77. pontja értelmében, az 1967. évi II. törvény, a 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet és a Szakszervezetek Országos Tanácsának 6/1967. számú szabályzatában foglaltak alapulvételeivel, a polgári alkalmazottak egészségének és testi épségének védelme és biztonságos munkakörülményeik érdekében — a Közalkalmazottak Szakszervezetével egyetértésben — az alábbi

u t a s í t á s t

(továbbiakban: Ut.) adom ki:

Ut. 1.

Ez az utasítás vonatkozik valamennyi BM szervre, egységre, alakulatra, intézményre (továbbiakban: szerv) mint munkáltatóra, és minden polgári alkalmazottra mint mun-

kavállalóra (továbbiakban: alkalmazott), alkalmazási viszonyának minőségétől függetlenül.

Ut. 2.

Az Ut. az alaprendelkezésekhez igazodva, ezekkel együttesen tárgyalja a munkavédelemhez tartozó kérdéseket. (Az alaprendelkezések a továbbiakban: az 1967. évi II. törvény „Mt”, a 34/1967. (X. 8.) Korm. számú rendelet „Mt. V.”, a 6/1967. (X. 8.) SZOT szabályzat „SZOT szab.”).

Mt. 8. §. (1)

A munkaviszonnyal összefüggő alapvető kérdéseket törvény vagy törvényerejű rendelet szabályozza. Ezek végrehajtásáról a Minisztertanács rendelete vagy határozata, továbbá — ezek keretei között — a Szakszervezetek Országos Tanácsa által kibocsátott szabályzat és általános óvórendszabály, illetőleg miniszteri rendelet, utasítás és szakmai óvórendszabály, valamint — a vállalaton belüli érvénnyel — kollektív szerződés és vállalati munkavédelmi szabályzat rendelkezik.

Mt. V. 2. §.

(1) Az általános óvórendszabályt (Általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabályt) minden vállalatra kiterjedően a Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel egyetértésben adja ki.

(2) A szakmai óvórendszabályok (Szakmai balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály), valamint a vállalati munkavédelmi szabályzatok kiadásának rendjét és alkalmazásukkal kapcsolatos kérdéseket a Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

SZOT szab. 1. §.

A szakmai óvórendszabályt, amely az Általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály kiegészítését képezi, a miniszter adja ki a szakszervezetekkel egyetértésben. A szakmai óvórendszabály előírásait a szakmába tartozó tevékenység során a népgazdaság minden területén alkalmazni kell.

Ut. 3.

A szerveknél az „Általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály”-on kívül alkalmazni kell az illetékes szakminiszter által adott területre (gépjárműjavító, vas- és fémipar, közlekedés, szállítás, stb.) kiadott szakmai óvórendszabályt.

SZOT szab. 2. §.

(1) Ha az óvórendszabály egyes rendelkezései a vállalatnál csak eltéréssel alkalmazhatók, ezen rendelkezésektől a vállalat a szakszervezet vállalati szervével egyetértésben eltérően rendelkezhet. Erről a területileg illetékes szakszervezeti munkavédelmi felügyelőt — egészségügyi vonatkozású rendelkezés esetében az állami közegészségügyi felügyelőt is — értesíteni köteles. Az értesítésben fel kell tüntetni, hogy milyen más, de egyenértékű intézkedésekkel biztosítják az egészséges és biztonságos munkavégzést.

(2) Ha a munkavédelmi, illetőleg az állami közegészségügyi felügyelő az értesítés kézhezvételétől számított harminc napon belül észrevételt nem tesz, az eltérés végrehajtható.

(3) Amennyiben a munkavédelmi felügyelő, illetőleg az állami közegészségügyi felügyelő az ellenőrzés során azt tapasztalja, hogy a vállalat által bevezetett eltérés a gyakorlatban nem elégíti ki az egészséges és biztonságos munkavégzés követelményeit, az eltérés további alkalmazását felfüggesztheti.

(4) Ha a felügyelők észrevételeivel a vállalat nem ért egyet, a vita eldöntésére a területileg illetékes felettes szakszervezeti szerv, egészségügyi kérdésekben a felettes egészségügyi szervvel együttesen jögsult.

(5) Az eltérésről — a bevezetéssel egyidőben — a vállalat az ABEO esetében a SZOT Munkavédelmi Osztályát és az Egészségügyi Minisztérium Közegészségügyi Felügyeleti és Járványügyi Főosztályát, a szakmai óvórendszabály esetében a kiadó minisztert és az illetékes szakszervezet központját értesíteni köteles. E szervek, ha az alkalmazott megoldást nem tartják kielégítőnek, az eltérés végrehajtását felfüggeszthetik.

Ut. 4.

Ha az óvórendszabály az adott szervnél, illetőleg szakmai területre nem kielégítő, úgy a sajátos kérdésekre a helyi szakszervezeti szervvel egyetértésben a szükséges kiegészítő munkavédelmi szabályt (szabályzatot) el kell készíteni.

Ezt jóváhagyás végett fel kell terjeszteni a BM I/I. Csoportfőnökséghez, aki a szükséges koordinációt a Közalkalmazottak Szakszervezetének munkavédelmi felügyelőjével, a BM Egészségügyi Osztály Közegészségügyi és Járványügyi Alosztályával a megfelelő módon biztosítani tartozik.

A kiegészítő munkavédelmi szabályt (szabályzatot) a jóváhagyás után lehet alkalmazni.

A SZOT szab. 2. §. 2., 3., 4., 5. pontjában meghatározott jogkörökben az előzőben előírt koordináció betartásával, a BM I/I. Csfség jár el.

SZOT szab. 3. §.

A szakmai óvórendszabályok kiadásával és az ÁBEO előírásainak értelmezésével kapcsolatos vitás kérdésekben a SZOT Munkavédelmi Osztályának, egészségügyi vonatkozásban az Egészségügyi Minisztérium Közegészségügyi Felügyeleti és Járványügyi Főosztályával egyetértésben kiadott állásfoglalása irányadó.

Ut. 5.

Az ÁBEO és a SZBEO előírásaival kapcsolatos vitás kérdésekről a BM I/I. Csfséget értesíteni kell, aki a SZOT Munkavédelmi Osztályát, illetve az Egészségügyi Minisztériumot a szükséges állásfoglalás érdekében megkeresi.

Mt. 8. §.

(2) Ha e törvény munkaviszonyra vonatkozó szabályt említ, ezen a felsorolt rendelkezéseket kell érteni.

(3) A kollektív szerződés és a vállalati munkavédelmi szabályzat munkaviszonyra vonatkozóan más szabálytól csak annyiban térhet el, amennyiben az megengedi. Az a rendelkezés, amely e tilalomba ütközik, érvénytelen.

Mt. 9. §.

Az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó részletes szabályokat elsősorban a balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabályokban kell meghatározni. Ezeknek, valamint az egészség és testi épség védelmére vonatkozó egyéb szabályoknak vállalaton belüli végrehajtási szabályait a vállalati munkavédelmi szabályzatban kell meghatározni.

SZOT szab. 4. §.

A vállalati munkavédelmi szabályzatot a vállalat a szakszervezet vállalati szervével egyetértésben adja ki. A vállalati munkavédelmi szabályzatban kell meghatározni:

a) az óvórendszabályok vállalaton belüli alkalmazására vonatkozó előírásokat, illetve azokat a követelményeket, amelyeket az óvórendszabályok, a munkavédelemre vonatkozó szabványok, a tervezési irányelvek és más szabályok a vállalat hatáskörébe utalnak;

b) azokat a követelményeket, amelyeket az óvórendszabályok nem tartalmaznak, de amelyek szabályozására a vállalatnál annak sajátosságai miatt szükség van;

c) az óvórendszabályok előírásaitól való — a vállalat sajátosságai miatt szükségessé vált, a 2. §-nak megfelelően végrehajtott — eltéréseket;

d) az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó más jogszabályok által a vállalat hatáskörébe utalt feladatokat, mint például a védőruha, védőeszköz, védőétel, védőital juttatásának szabályait a dolgozók munkavédelmi oktatásának kérdéseit, az orvosi vizsgálatok, a havi szemlék rendjét, a balesetek kivizsgálásával kapcsolatos vállalati feladatokat.

Ut. 6.

Munkavédelmi szabályzatot kötelesek készíteni:

a) az üzemszerű (termelő, javító, raktározó, stb.) tevékenységet folytató, vagy

b) a 20 főt meghaladó polgári állománnyal rendelkező szervek.

A szabályzatot a BM I/I. Csfség hagyja jóvá. A szabályzat elkészítése alól mentesíthető az a szerv, ahol csak szokványos elhelyezés (körlet) karbantartási, takarítási tevékenységet végeznek.

Mt. 51. §. (1)

Üzem és más létesítmény, berendezés gép, anyag vagy egyéb munkaeszköz használatbavétele csak az egészséges és a biztonságos munkavégzés követelményeinek megtartásával történhet. Erre már a használatbavételt megelőző eljárás során, így különösen a beruházások előirányzásánál, a tervezésnél és a kivitelezésnél figyelemmel kell lenni. A munkával felmerülő veszélyeket elsősorban a műszaki feltételek megjavításával, továbbá a munka helyes megszervezésével kell kiküszöbölni, ha pedig ezen túlmenően szükséges, megfelelő védőintézkedéseket (védőberendezés, védőfelszerelés, védőruha, stb.) is foganatosítani kell.

Ut. 7.

A létesítmény beruházási programjának kidolgozásakor, továbbá a felújításoknál és rekonstrukcióknál a beruházó köteles a beruházás céljának, illetve tervezési programjának meghatározásánál figyelemmel lenni az előírásoknak megfelelő fűtésre, világításra, szellőzésre, stb. továbbá a létesítmény üzemeltetésével járó elektromos veszélyek, por-, gáz- és egyéb légszennyeződés, a technológiák veszélyei, a vegyi anyagok, a nehéz fizikai munka, a zaj- és rezgés, az üzemi intézményi klíma viszonyok, sugárzás, fertőzés okozta egyéb ártalmakra is. A munkaártalmakat — a létesítmény jellegétől függően — a beruházási programban rögzíteni kell. A munkaártalmak határértégeit — a műszaki tervek elkészítését megelőzően — a beruházó a tervezővel közölni köteles.

(Az Ut. szempontjából)

— létesítménynek minősül — pénzügyi (hitel) forrásra tekintet nélkül — minden új épület, átépítés, felújítás, rekonstrukció, technológiai szerelés és átalakítás,

— beruházási programnak minősül — amennyiben tényleges beruházási program elkészítése nem kötelező — a tervezési program, vagy tervezési megrendelés, illetve egyéb, a tervező feladatait meghatározó okirat.)

Mt. V. 74. §.

Az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítása érdekében a Szakszervezetek Országos Tanácsa — egészségügyi vonatkozásban az egészségügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a használatbavételt, különösen az új létesítményeket, előzetes felülvizsgálathoz és jóváhagyáshoz kötheti.

Ut. 8.

A használatbavétel előtti felülvizsgálatot és jóváhagyást — különösen az új létesítmények esetén — a BM illetékes szervei, mégpedig:

- a) a munkavédelmi létesítményeknek, felszereléseknek a beruházás előírányzása, tervezése szerinti kivitelezés tekintetében a szakmai szervek,
- b) közegészségügyi vonatkozásban a BM. Egészségügyi Osztály,
- c) munkavédelmi és balesetelhárítási szempontból a BM I/I. Csfség végzik.

SZOT szab. 5. §.

(1) A beruházó minden beruházásról — a kivitelezés megkezdése előtt legalább harminc nappal — tájékoztatni köteles az illetékes szakszervezeti szervet, az alábbiaknak megfelelően:

- a) a vállalat szakszervezeti bizottságát a vállalatot érintő minden beruházásról;
- b) az illetékes szakszervezeti központ munkavédelmi felügyelőjét az állami beruházásokról, kivéve vidéken az egyéb állami beruházások körébe tartozó, a tanácsok felügyelete alatt megvalósuló beruházásokat;
- c) a területileg illetékes szakszervezeti munkavédelmi felügyelőt minden olyan vállalati beruházásról, mely új üzemek létesítésével vagy meglévő üzemek rekonstrukciójával jár, vagy ezen túlmenően is, ha az a munkakörülmények lényeges megváltozását eredményezi, továbbá vidéken az egyéb állami beruházások körébe tartozó, a tanácsok felügyelete alatt megvalósuló beruházásokról.

(2) A tájékoztatás tartalmazza:

- a) a beruházás telepítésének helyét,
- b) a beruházás célját a tervezett szociális létesítményeket, valamint gyártási folyamatokat;
- c) a beruházás használatbavételének tervezett időpontját.

(3) A miniszter — a bányászat területén az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség — által az illetékes szakszervezettel egyetértésben meghatározott, hazai felhasználásra kerülő gépek, berendezések, járművek sorozatgyártásának megkezdése, valamint az import gépek, berendezések forgalomba hozatala előtt a gyártó, illetőleg forgalomba hozó vállalat köteles a fenti szervek által kijelölt intézménytől, vállalattól minősítő bizonyítványt beszerezni arról, hogy a gép, berendezés, illetőleg jármű mennyiben felel meg az egészséges és biztonságos munkavégzés követelményeinek.

Ut. 9.

A SZOT szabályzat 5. §. (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak úgy értelmezendők, hogy a helyi szakszervezeti szervet (SzB, OB, stb.) olyan mértékben kell tájékoztatni a hivatkozott § 2. pont szerint, amilyen mértékben a beruházás, létesítmény, berendezés (azok használata, alkalmazása, működtetése, stb.) a polgári állományt érinti.

Meg kell azonban a tájékoztatást adni a beruházásról a SZOT szab. 5. §. (2) bekezdés szerint teljes körűen, az Ut. 8. pontjában meghatározott szervezeteknek.

SZOT szab. 6. §.

(1) A szakszervezeti szervek a jóváhagyás megadására az alábbiak szerint jogosultak:

a) a szakszervezeti bizottság munkavédelmi felügyelőjének jóváhagyása szükséges a meglévő létesítmények esetében a hosszabb — vállalati munkavédelmi szabályzatban konkrétan meghatározandó — szüneteltetést követő üzemeltetés megindításához, továbbá egyes gépek, berendezések üzembe helyezéséhez;

b) a szakszervezet területileg illetékes munkavédelmi felügyelőjének jóváhagyására van szükség új létesítmények, rekon-

strukciók és az előző bekezdésben fel nem sorolt berendezések üzembe helyezéséhez.

(2) A szakszervezeti bizottság munkavédelmi felügyelőjét értesíteni kell a korábban nem alkalmazott gyártási eljárás vagy anyag bevezetéséről, illetőleg felhasználásáról. A gyártási eljárást, illetőleg az anyag felhasználását csak akkor lehet megkezdeni, ha a munkavédelmi felügyelő az értesítés kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül nem tesz észrevételt.

SZOT szab. 7. §.

A jóváhagyás megadására feljogosított szakszervezeti felügyelő — a 6. §. (2) bekezdésében foglalt esetek kivételével — a megkereséstől számított harminc napon belül köteles a jóváhagyás kérdésében dönten. Ha ezen időn belül nem nyilatkozik, a jóváhagyást megadottnak kell tekinteni.

SZOT szab. 8. §.

A dolgozók biztonságát, egészségét, szociális ellátottságát érintő tervezési szabályzatot (irányelvet) jóváhagyásra a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézetnek kell megküldeni, amely állásfoglalását az illetékes szakszervezettel egyetértésben alakítja ki.

Ut. 10.

A SZOT szab. 6—7. §.-ban foglaltakat az Ut. 9. pontja szerinti korlátozással kell alkalmazni.

Mt. V. 75. §. (1)

Az egyes munkahelyeken alkalmazandó védőberendezéseket, valamint az egyéni védőeszközöket és felszereléseket — ha erről jogszabály vagy óvrendszabály nem rendelkezik — a vállalati munkavédelmi szabályzat határozza meg. A Szakszervezetek Országos Tanácsa, az egészségügyi miniszterrel és a miniszterrel egyetértésben egyes védőberendezések alkalmazását, illetve egyes egyéni védőeszközök, illetőleg védőfelszerelés-fajták használatát elrendelheti.

Ut. 11.

A védőberendezések, egyéni védőeszközök és védőfelszerelések beszerzéséről és használatának elrendeléséről a szervezője (parancsnoka) köteles gondoskodni. A rendeltetésszerű használatot az érintett munkaterület közvetlen vezetője köteles ellenőrizni.

Mt. V. 75. §. (2)

A védőöltözet és az egyéni védőeszköz, továbbá a védőétel és a védőital juttatásának szabályait az egészségügyi miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben állapítja meg.

Ut. 12.

A munka- és védőruha, valamint a védőétel, védőital, illetve melegítő itallal való ellátásról az alkalmazottat közvetlenül irányító vezető tartozik gondoskodni, ha az ellátás indokai fennállnak, a következők figyelembe vételével:

a) az engedélyezhető munka- és védőruha normákat az 1875/1961. BM Agi. Techn. Főo. számú kiadvány tartalmazza;

b) a védőétellel, védőittallal és melegítő itallal való ellátást a BM Eü. Oszt. és a BM Agi. Techn. Főo. 927/1961. számú közös utasítása (G—6) szabályozza.

Mt. V. 75. §.

(3) A védőintézkedés foganatosítása helyett pénzbeli megváltást fizetni nem szabad.

(4) Ha a dolgozó az előírt és részére biztosított védőberendezést, védőeszközt stb. figyelmeztetés ellenére nem használja, a munkavégzéstől el kell tiltani. A munkavégzés nélkül eltöltött időre a dolgozónak munkabér nem jár.

Mt. 51. §. (2)

A vállalat köteles a dolgozók számára a szükséghez képest megfelelő öltözőket és egészségügyi célokat szolgáló helyiségeket létesíteni és fenntartani.

SZOT szab. 9. §.

Az öltöző-, mosdó-, fürdő-, valamint egyéb szociális és egészségügyi helyiségek létesítésére vonatkozó előírásokat a Tervezési Irányelvek szociális és egészségügyi előírásai határozzák meg. Új üzemek, rekonstrukciók, üzembővítések esetében a helyiségek elkészítését és rendeltetésszerű használatát az üzembehelyezés időpontjáig biztosítani kell.

Ut. 13.

A szerveknél a „Tervezési Irányelvek” szociális és egészségügyi előírásainak megfelelő mértékben kell biztosítani az állomány részére öltözőt, mosdót, fürdőt, valamint egyéb szociális és egészségügyi helyiségeket.

A meglévő szociális létesítményeket, ha létszámnövekedés következik be — azzal egyidejűleg — a tervezési irányelvek szerinti mértékben bővíteni kell.

Mt. V. 76. §.

A vállalat, ha a munkakörülmények indokolják, köteles a dolgozók részére tisztálkodási eszközökről és szerekről gondoskodni. Ennek feltételeit a vállalati munkavédelmi szabályzatban kell meghatározni.

Ut. 14.

A tisztálkodási eszközökkel és szerekkel való ellátást a 700/1962. BM Agi. Techn. Főo. kiadvány II. rész „Anyagjárandósági normák”-ban meghatározottak szerinti mértékben kell biztosítani.

Mt. 51. §.

(3) Mind a munkahelyeket, mind a dolgozók rendelkezésére álló egyéb helyiségeket a vállalat köteles tisztán és rendezett állapotban tartani.

(4) A vállalat köteles a munkavégzés körülményeit tervszerűen javítani, és ha szükséges, a munkaviszonyra vonatkozó szabályok megtartásán túlmenően is minden rendelkezésre álló intézkedést megtenni a dolgozók egészségét és biztonságát fenyegető veszélyek elhárítására.

Mt. V. 77. §.

A vállalat köteles műszaki-gazdasági feladataival összhangban az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek fejlesztéséről gondoskodni. Ennek során köteles az egészséges és biztonságos munkavégzés korszerű követelményeinek meg nem felelő létesítmények megfelelő átalakításáról is intézkedni. Erre tervet kell készítenie.

SZOT szab. 10. §.

(1) A munkavédelmi intézkedési tervek tartalmazzák a leggyakrabban balesetet, illetőleg foglalkozási megbetegedést okozó veszélyforrások, a káros környezeti hatások felszámolásával, a szociális létesítmények (öltöző, mosdó, fürdő, stb.) előírás szerinti szintjének elérésével kapcsolatos, a termelés kulturájának emelésére vonatkozó műszaki, gazdasági és egyéb intézkedéseket.

(2) Az egyes ágazatok egészséges és biztonságos munkavégzése feltételeinek fejlesztésére vonatkozóan mind a miniszter, mind a felügyeleti szerv vezetője a szakszervezettel egyetértésben adjon ki irányelvet az előző bekezdésben foglaltak figyelembevételével.

Mt. 52. §. (1)

A vállalatnak gondoskodnia kell arról, hogy a dolgozó az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó — munkakörével összefüggő — szabályokat elsajátítsa.

Mt. V. 78. §.

(1) Annak érdekében, hogy a dolgozók az egészséges és biztonságos munkavégzés szabályait már a munkaviszonyba lépés előtt megismerhessék, ezeket a képzés során — az oktatási intézmény jellegének megfelelően — oktatni kell. Az oktatás módját az oktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszter az egészségügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

(2) A vállalatnak meg kell szerveznie a dolgozók egészségvédelmi és balesetelhárítási oktatását. Az oktatás anyagára és módjára vonatkozó részletes szabályokat, ideértve meghatározott munkakörökben, illetőleg esetekben az oktatott anyagból vizsga letéte-

lére való kötelezést is, az egészségügyi miniszterrel egyetértésben a Szakszervezetek Országos Tanácsa határozza meg.

SZOT szab. 11. §.

(1) A dolgozókat az egészségvédelmi és balesetelhárítási ismeretekből a munkakörök biztonságos ellátásához szükséges elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni.

(2) A munkábaállításkor történő oktatáson kívül oktatásban kell részesíteni a dolgozót más munkára való beosztás előtt, továbbá a munkakörülmények jelentős változása esetén is.

(3) Meg kell ismételni az oktatást, ha a dolgozó hosszabb szünet után áll ismét munkába. Biztosítani kell a dolgozók munkavédelmi ismeretekből történő továbbképzését.

(4) A szükséges egészségvédelmi és balesetelhárítási ismeretek megszerzését elő kell segíteni munkavédelmi ismereteket tartalmazó útmutatóval és egyéb propagandaeszközökkel is.

(5) A dolgozót az oktatási anyagból be kell számoltatni, aminek eredményes megtörténtét a közvetlen felettes az erre a célra szolgáló nyilvántartásban aláírásával igazolni köteles.

Amíg ez meg nem történt, a dolgozó csak felügyelet mellett foglalkoztatható.

(6) Az egyes munkakörökben oktatásra kerülő munkavédelmi ismereteket, az oktatás idejét, módját és az oktatásban részvevők nyilvántartásának rendjét a vállalat igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben határozza meg.

Ut. 15.

a) Minden olyan munkahelyen (szolgálati helyen), ahol közvetlen termelést végeznek, vagy a termelőtevékenységgel összefüggő feladatokat látnak el, illetve minden olyan munkahelyen, ahol balesetveszély állhat fenn, a felvételnél, vagy áthelyezésre kerülő alkalmazottat, munkába állítása előtt, gyakorlattal egybekötött elméleti — balesetelhárítási oktatásban kell részesíteni.

b) A gyakorlati oktatást termelő, karbantartó munkahelyen a közvetlen vezető (műhelyvezető, részlegvezető, gondnokságvezető, stb.) egyéb helyen az arra kijelölt sze-

mély végzi, aki köteles meggyőződni arról, hogy az alkalmazott a szükséges óvintézkedéseket, óvrendszabályokat, valamint a balesetelhárítási berendezések használatát ismeri.

c) Az elméleti balesetelhárítási oktatást — a régi alkalmazottak ismételt oktatását is beleértve — a biztonsági megbízottnak kell végezni. Az elméleti oktatás anyagát a szervre kötelezően előírt óvrendszabályok és azok alapján készített helyi útmutatók képezzék azzal, hogy fő tárgyként jelentkezzenek a munkahelyen felmerülő speciális baleseti veszélyek, azok elhárításának és a szükséges időberendezések és eszközök használatának megismertetése.

d) Az elméleti oktatást évenként meg kell ismételni. Ennek során gondoskodni kell a továbbképzésről is. Egyes, különösen veszélyes munkakörökben (pl: sugár-, vegyi ártalommal járó munkahelyeken) az oktatást félévenként illetőleg ha erre külön előírás van, aszerint kell megtartani.

e) Az egészségvédelmi és balesetelhárítási oktatáson belül a munkahelyeken fennálló munka-egészségügyi ártalom megelőzésére az illetékes egészségügyi szolgálat (üzem orvos) végezzen felvilágosító munkát.

f) Az elméleti és gyakorlati oktatás elvégzéséről az alkalmazottak részére írásbeli igazolást kell adni akkor, ha a munkahelyi vezető (pk), a biztonsági megbízott és a szakszervezeti bizottság munkavédelmi megbízottja előtt bebizonyították, hogy a szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket elsajátították.

g) Az igazolást két példányban kell kiállítani, ebből az egyiket az alkalmazottnak, másikat a biztonsági megbízottnak kell átadni. (Az igazolványokat a csatolt 1. számú minta szerint a szervezeteknek kell elkészíttetni.)

h) A szerven belüli és szervezetek közötti áthelyezés esetén a szerv vezetője azon munkahely vezetőjének köteles átküldeni az érintett beosztott igazolását, ahová az áthelyezés történt. Ilyen esetben az új munkahelyen történt kötelező gyakorlati oktatást a megküldött, illetőleg a beosztottnál lévő igazolásra rá kell vezetni.

SZOT szab. 12. §.

(1) Egészségvédelmi és biztonsági vizsgát kell tenniük különösen:

a) a műszaki, műszaki-tervezői munkakörben foglalkoztatott dolgozóknak;

b) az egészségre és testi épségre veszélyt jelentő munkaterületeken csoportvezetői (brigádvezetői) és ennél magasabb beosztású dolgozóknak;

c) a saját vagy mások testi épségét különösen veszélyeztető munkakörökben dolgozóknak;

d) az oktatási intézményekben műszaki jellegű és egyéb bal-esetveszélyes tárgyak elméleti és gyakorlati oktatását végző dolgozóknak.

(2) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg, az (1) bekezdésben megjelöltek figyelembevételével, azokat a munkaköröket, ahol egészségvédelmi és biztonsági vizsgát kell tenni, továbbá, hogy e munkakörök közül vizsgáztatás szempontjából melyek tartoznak a minisztériumhoz, illetve a vállalatához.

Ut. 16.

Egészségvédelmi és biztonsági vizsgát kell tenni általában a

- vezetőtechnikus, technikus, laborvezető,
- műhelyvezető (parancsnok) mosodavezető,
- csoportvezető (fizikai munkán),
- részlegvezető,
- étterem, étkeзде vezető,
- konyhafőnök,
- garázmester, termester,
- raktárvezető, raktáros,
- biztonsági megbízott munkakörökben.

Ut. 17.

Az egészségvédelmi és biztonsági vizsga anyaga:

- az Általános Balesetelhárító és Egészségvédő Óvrend-szabály (ÁBEO),
- jelen utasítás,
- az adott szervekre, illetve egyes munkahelyekre és munkakörökre vonatkozó szakmai óvrendszabályok (SZBEO), útmutatók, szabványok és védőintézkedések,
- az üzemi baleseti statisztikai nyilvántartásról és kivizsgálásról szóló 3/1967. (VIII. 21.) SZOT számú szabályzat és annak végrehajtását elrendelő 5. számú melléklet,
- a dolgozók egészsége vagy testi épsége sérelméből eredő károk megtérítéséről szóló 2/1964. (IV. 3.) és a 4/1967. (VI. 8.) Mü M számú rendeletek és az azok végrehajtására kiadott 11 251/1964. BM I. Fcsf., és 5001/15—1967. BM I/I. Csf. számú utasítás, amelyeket a BM Közlöny 1964/8., 9. és az 1967/8. számai tartalmazzák.

Ut. 18.

A vizsgát le kell tenni azoknak a beosztottaknak (alkalmazottaknak) is, akik korábban már ilyen vizsgát tettek.

A BM egészségügyi intézményei beosztottai (alkalmazottai) részére az Eü M által kiadásra kerülő egészségvédelmi és biztonsági vizsga szabályzatot kell alkalmazni azzal, hogy az abban megjelölt vezető szervek és szakszervezetek alatt a BM Egészségügyi Osztályt, illetve a Közalkalmazottak Szakszervezete BM Bizottságát, vagy az intézmény helyi osztálybizottságát kell érteni.

Ut. 19.

Az egészségvédelmi és biztonsági vizsgára kötelezett beosztottak (alkalmazottak) a szerv vezetője (megbízottja), a biztonsági megbízott és az egészségügyi szolgálat (üzem-orvos) és a szakszervezet képviselője előtt vizsgáznak.

A biztonsági megbízottak vizsgáztatását a BM I/I. Csf. végzi.

Ut. 20.

A szervek állományába tartozó vizsgára kötelezetteknek 1968. december 31-ig kell vizsgát tenniük.

Új szolgálatbaállás, vagy felvétel esetén a vizsga letételét 3 hónapon belül kell megkövetelni.

Áthelyezés esetén a vizsga újbóli letételétől el lehet tekinteni, ha a korábbi munkakör az áthelyezés utáninak megfelel és az érdekelt előzően már vizsgázott.

A vizsgával rendelkezőknek igazolást (2. sz. melléklet) kell adni, akik ezt kötelesek megőrizni.

A vizsga sikertelensége esetén azt az érdekelttel 3 hónapon belül meg kell ismételteni.

A vizsgára való felkészüléshez szükséges tananyagot a szervek bocsássák a vizsgázók rendelkezésére.

A vizsga lebonyolításáról jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- a) a vizsga helyét és időpontját,
- b) a vizsgabizottság tagjainak nevét,
- c) a vizsgázó nevét, születési évét, beosztását és a vizsgán elért eredményét (megfelelt, nem felelt meg).

A jegyzőkönyvet irattárban meg kell őrizni. A vizsgát munkaidőben kell megtartani, a részvételhez szükséges munkaidőkedvezményt biztosítani kell.

Mt. V. 78. §.

(3) Ha a dolgozó az egészségvédelmi és balesetelhárítási oktatáson figyelmeztetés ellenére saját hibájából nem vesz részt, illetőleg az előírt egészségvédelmi és biztonsági vizsgát nem teszi le, a munkakörében történő további munkavégzéstől el kell tiltani.

A munkától eltiltott dolgozó részére a munkavégzés nélkül eltöltött időre munkabér nem fizethető.

(4) A vállalaton belüli egészségvédelmi és balesetelhárítási oktatást munkaidő alatt kell megtartani. Az oktatás, illetőleg vizsga miatt kieső időre átlagkereset jár.

Mt. 52. §. (2)

Ha a dolgozó betegsége vagy testi fogyatékosága egyes munkakörök ellátásánál fokozott baleseti veszélyt idézhet elő, vagy közegészségügyi szempontból káros lenne, ilyen munkakörben történő alkalmazását, illetőleg foglalkoztatását meg kell tiltani. Ha pedig a munka végzése a dolgozó egészségére vagy testi épségére károsodással járhat, alkalmazását, illetőleg foglalkoztatását előzetes orvosi vizsgálat eredményétől kell függővé tenni. A szükséghez képest gondoskodni kell a dolgozónak a munkaviszony fennállása alatti rendszeres orvosi ellenőrzéséről is.

Mt. V. 79. §.

(1) Ha a munkakörülményekre tekintettel a dolgozó egészségét veszély fenyegeti, valamint ha a forgalom biztonsága vagy egyéb közérdek megkívánja, a dolgozót meghatározott időközönként orvosi vizsgálatra kell küldeni. A vizsgálaton részt vett dolgozó további foglalkoztatása felől a vizsgálat eredményétől függően kell intézkedni.

(2) Ha a dolgozó a vizsgálaton figyelmeztetés ellenére saját hibájából nem vesz részt, a betöltött munkakörében való további munkavégzéstől a vizsgálaton való megjelenéséig el kell tiltani, és erre az időre részére munkabér nem fizethető.

(3) Az orvosi vizsgálat díjtalan, az azon való részvétel miatt elvesztett munkabért és a felmerült költségeket a dolgozó részére meg kell téríteni.

(4) Azokat az eseteket, amikor a dolgozó foglalkoztatása tilos, továbbá azokat, mikor előzetes vagy időszakos orvosi vizsgálat szükséges, az egészségügyi miniszter a miniszterrel egyetértésben határozza meg. Az orvosi vizsgálatok rendjét az egészségügyi miniszter szabályozza.

Ut. 21.

a) Előzetes orvosi vizsgálatra kell küldeni — az alkalmi munkavállalók kivételével — minden alkalmazottat, aki újonnan felvételre, vagy áthelyezéssel más munkakörbe kerül. A munkaviszony létesítését, illetőleg az új munkakörbe helyezést a vizsgálat eredményétől kell függővé tenni.

b) A munkaviszony ideje alatt orvosi vizsgálatban kell részesíteni

— minden alkalmazottat évenként egyszer, ha egyéb utasítás másképp nem rendelkezik,

— minden olyan esetben, amikor a szerv vezetője az alkalmazott, vagy a munkakör ellátása érdekében egészségügyi szempontból az orvosi vizsgálatot szükségesnek tartja.

Mt. V. 80. §.

Az egészségügyi miniszter által meghatározott vállalatoknál a dolgozók egészségügyi ellátását üzemi egészségügyi szolgálat biztosítja. Ennek megszervezéséről és felügyeletéről az egészségügyi miniszter gondoskodik.

Mt. 53. §. (1)

A dolgozók egészségének és testi épségének védelmével összefüggő feladatok ellátását a vállalat rendszeres ellenőrzéssel és a szükséghez képest megfelelő szervezet fenntartásával is köteles biztosítani.

Mt. V. 81. §.

(1) A vállalat igazgatója az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosításáról, illetőleg a munkakörülmények fejlesztésére elhatározott intézkedések végrehajtásáról meghatározott időközönként megtartott szemlén maga is köteles meggyőződni.

(2) A szemle megtartásának rendjét a vállalati munkavédelmi szabályzat határozza meg.

(3) Olyan vállalatnál, ahol a munka végzése baleset, foglalkozási betegség, vagy más egészségi károsodás veszélyével jár, az üzem jellegének megfelelő biztonsági és üzemegészségügyi képzettségű személyt (személyeket) kell a biztonsági feladatok ellátására, illetőleg irányítására kijelölni (pl: biztonsági megbízott, munkavédelmi iroda). Erre vonatkozólag a felügyeleti szerv a szakszervezettel egyetértésben rendelkezik.

SZOT szab. 13. §.

A vállalat, a felügyeleti szerv és a szakszervezet által kiadott rendelkezésnek megfelelően, a biztonsági feladatok ellátására kijelölt személyek, valamint az egyes részlegek vezetőinek munkavédelmi feladatait is köteles meghatározni.

Ut. 22.

A szerv vezetője felelős a vezetése alatt álló szervnél az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosításáért és az ehhez szükséges anyagi fedezet megteremtéséért.

Ut. 23.

A munkavédelem megszervezéséért a szerv vezetője, illetve más, a feladattal általa megbízott vezető egyszemélyben felelős.

A termelő, karbantartó, raktározási, stb. munkát közvetlenül irányító műszaki vezetők (mérnökök, technikusok, műhelyvezetők, munkacsoportvezetők, stb.) felelősek az irányításuk alatt álló alegység, műhely, raktár, stb. balesetelhárításáért és munkavédelméért.

Ut. 24.

A munkavédelmi feladatok közvetlen, tényleges, folyamatos irányítása és minden irányú szervezése érdekében, a 20, vagy ennél több alkalmazottat foglalkoztató szervnél biztonsági megbízottat kell kijelölni.

Ut. 25.

A szerv vezetője csak olyan személyt (hivatásos vagy polgári állományút) jelölhet ki biztonsági megbízottnak, aki megfelelő (általában műszaki, anyagi) képzettséggel rendelkezik.

Ut. 26.

A kijelölt (parancsban megbízott) biztonsági megbízott részére a feladatok maradéktalan elvégzésére — a munkaidőn belül — megfelelő időt biztosítani kell.

Ut. 27.

A biztonsági megbízott feladatait — a szerv sajátosságait figyelembe véve — a szerv vezetője írásban köteles meghatározni az alábbi irányelvek figyelembe vételével:

— a vonatkozó munkavédelmi rendelkezések és óvórendszabályok alkalmazása,

— a baleseti veszélyforrások felkutatása és megszüntetése,

— a szervre vonatkozó munkavédelmi országos és szakmai szabványok bevezetése, betartásuk ellenőrzése,

— munkavédelmi oktatás megszervezése, az oktatásban részesültek nyilvántartása, az elméleti munkavédelmi oktatások megtartása és a gyakorlati oktatások ellenőrzése,

— a beruházási és felújítási tervekben felvett munkavédelmi feladatok határidőben történő végrehajtásának ellenőrzése,

— munkagépek és berendezések munkavédelmi ellenőrzése, üzembehelyezés előtt,

— gépek, berendezések, stb. áthelyezése, helyiségek bővítése esetén azok munkavédelmi szempontból történő ellenőrzése,

— a szemlék megszervezése, a feltárt hiányosságok megszüntetésére hozott intézkedések ellenőrzése,

— a munkaruhák, védőöltözetek és egyéni védőfelszerelések használatának ellenőrzése,

— szakmai tanfolyamokon a munkavédelmi előírások ellenőrzése,

— üzemi balesetek kivizsgálása és a vizsgálat megállapításával kapcsolatos intézkedések megtétele,

— üzemi balesetek jelentése és a nyilvántartás vezetése,

— munkavédelmi mulasztás esetén javaslattevés a fegyelmi felelősségre vonásra, az elrendelt fegyelmi eljárás eredményeinek nyilvántartása,

- munkavédelmi propaganda irányítása, terjesztése,
- munkavédelmi újítások véleményezése és az elfogadott újítások gyakorlati bevezetésének ellenőrzése,
- munkahelyi rend és tisztaság ellenőrzése és ezzel kapcsolatban szükségessé váló munkavédelmi intézkedések megtétele,
- együttműködés a szakszervezeti bizottsággal és az üzemi (rendőr) orvossal, az egészség- és munkavédelem ellátása fejlesztése terén,
- az előírt kötelező orvosi vizsgálatok megtörténtének (új felvételkor, munkakörváltás esetén, egészségre ártalmas munkakörre előírt vizsgálat, stb.) és minősítési eredményének ellenőrzése,
- a szerv vezetője által meghatározott időszakonkénti beszámolási kötelezettség a munkavédelmi helyzetről,
- a szerv állomáshelyén kívül rendszeresen külső javítást vagy szerelést végzők munkavédelmi ellenőrzése, a szükséges intézkedések megtétele.

Ut. 28.

A szerv vezetője — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — írásban köteles meghatározni valamennyi, az alkalmazottak munkáját közvetlenül irányító vezető munka és egészségvédelmi feladatát, illetve folyamatos balesetelhárítási tevékenységének rendjét.

Ut. 29.

A szerveken belül rendszeresen munkavédelmi szemlét kell tartani. A szemlék megtartására állandó jelleggel szemlebizottságot kell kijelölni. Tagjai az egységek, illetve al-egységek (anyag osztály, raktár, konyha, műhely) vezetői, a biztonsági megbízott, az egészségügyi szerv és a helyi szakszervezeti bizottság megbízottja.

A szemlebizottság feladatára nézve irányadó, hogy:

- a) termelő (javító, karbantartó) egységeknél 3—6 havonként egyszer az egész üzemre kiterjedő balesetelhárítási,

biztonsági szemlét, egyéb szervek vonatkozásában az elhelyezés sajátosságaitól, az alkalmazottak létszámától függően 6—12 havonként kell balesetelhárítási, biztonsági szemlét tartani,

b) a szemléknek ki kell terjedni a munkahelyeken a balesetelhárítási rendszabályok betartására, a védőberendezések állapotára, a kopott, meghibásodott védőberendezések kijavítására, pótlására. Vizsgálni kell, hogy a munkahelyeken egészségügyi szempontból kifogásolható körülmények nem állanak-e fenn. A tisztaság (pl: konyhák esetében) a rend, a világítás, a szellőzés stb. megfelelő-e, valamint hogy a dolgozók balesetelhárítási oktatása megtörtént-e,

c) a szemléről jegyzőkönyvet kell felvenni, amely tartalmazza:

- a szemlebizottság tagjainak nevét, beosztását,
- a megvizsgált munkahelyek, helyiségek megnevezését,
- a tapasztalt hiányosságokat, külön kiemelve azokat, amelyeket az előző vizsgálat is feltárt, de a megszüntetésük még nem történt meg,
- a hiányosságok megszüntetésére szükséges intézkedéseket, a végrehajtásért felelős személyek nevét és a határidőket.

A jegyzőkönyvet a szerv vezetőjéhez kell előterjeszteni, aki a javasolt intézkedésekre döntést hoz.

Ut. 30.

A szerv vezetője rendszeresen számoltassa be a biztonsági megbízottat és a munkahelyi vezetőket az irányításuk alá tartozó alkalmazottak egészséges és biztonságos munkakörülményeiről.

Ut. 31.

Fegyelmi úton kell felelősségre vonni a munkahelyi vezetőt, ha a biztonsági előírásokat nem tartja, illetőleg nem tartatja be. Ugyancsak fegyelmileg kell eljárni azzal az alkalmazottal szemben, aki közvetlen felettesének figyelmeztetése ellenére sem tartja be a biztonsági előírásokat.

Mt. 53. §. (2)

A vállalatnál bekövetkezett balesetek, továbbá az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok egyéb megsértésének körülményeit minden esetben meg kell vizsgálni és intézkedni kell az azokat előidéző okok megszüntetéséről.

Mt. V. 82. §.

(1) A kivizsgálás, valamint a balesetek és a foglalkozási megbetegedések bejelentésének rendjét a Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

(2) Az üzemi balesetek statisztikai nyilvántartásának és adatszolgáltatásának rendjét a Központi Statisztikai Hivatal elnöke az egészségügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

SZOT szab. 14. §.

Az üzemi balesetek bejelentéséről, nyilvántartásáról és kivizsgálásáról szóló rendelkezéseket a 3/1967. (VII. 21.) SZOT számú szabályzat tartalmazza.

Ut. 32.

A balesetek kivizsgálásával és bejelentésével kapcsolatos eljárás szabályait az 5. számú melléklet tartalmazza.

Mt. 54. §.

A dolgozók egészségének és testi épségének védelmével kapcsolatos feladatok összehangolására, illetőleg az erre vonatkozó szabályok megtartásának ellenőrzésére jogosult szervezet és azok hatáskörét a Minisztertanács határozza meg. Ennek során egyes ellenőrzésre jogosult szervezet intézkedési és pénzbírság-kiszabási joggal is felruházhat.

Mt. V. 83. §. (1)

Az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosításával kapcsolatos tevékenység irányítására és összehangolására — a törvény és a Minisztertanács által kiadott rendelkezések keretei között — a Szakszervezetek Országos Tanácsa jogosult. E feladatot a hozzátartozó területen a felügyeleti szerv gyakorolja.

Az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosításával kapcsolatos tevékenység irányítása során a miniszternek (a felügyeleti szerv vezetőjének) különösen fontos feladata az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok kiadása, a meglévők korszerűsítése, a vállalatok munkavédelmi tevékenységének értékelése, a munkakörülmények javítására vonatkozó ágazati programok kiadása és végrehajtásuk segítése, szociális létesítményeknél a meglévő lemaradás felszámolásának elősegítése, valamint a munkavédelemre vonatkozó propaganda- és agitációs tevékenység támogatása.

Ut. 33.

A — jelen utasítás keretei között — az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosításával kapcsolatos tevékenység, az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok kiadása, a meglévők korszerűsítése, a munkavédelmi tevékenység értékelése, a munkakörülmények javítására vonatkozó programok, irányelvek kiadása és végrehajtásuk segítése, valamint a munkavédelemre vonatkozó propaganda és agitációs tevékenység támogatásának irányítása a BM I/I. Csfség hatáskörébe tartozik.

A szervek közegészségügyi felügyelete, irányítása és munkaegészségügyi tevékenységének ellenőrzése a BM Egészségügyi Osztály feladata.

A BM azon irányító szervei, akik szakágazatuknak megfelelően az állományra vonatkozó olyan szabályokat adnak ki, amelyek bármilyen vonatkozásban érintik az egészséges és biztonságos munkavégzés kérdéseit, illetőleg arra kihatnak, ezeket kiadás előtt koordinálják az előzőekben említett szervekkel.

Azok a szervek, amelyek az Ut. 6. pontja szerint erre kötelezettek, az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosításával kapcsolatos részletes szabályokat a jelen utasítás 4. számú mellékletében közölt irányelvek alapján — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — saját munkavédelmi szabályzatban határozzák meg.

Mt. V. 83. §.

(2) Az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartásának ellenőrzése, valamint az ellenőrzés megszervezése és irányítása a Szakszervezetek Országos Tanácsa jogkörébe tartozik.

(3) Az Egészségügyi Minisztérium és más állami szervek külön jogszabályban meghatározott körben végzik az ellenőrzés szervezését és irányítását.

Mt. V. 84. §.

(1) A Szakszervezetek Országos Tanácsa által meghatározott szakszervezeti ellenőrző szerv tagja (munkavédelmi felügyelő):

a) az illetékességi körébe tartozó vállalatoknál bármely időben — ha jogszabály másként nem rendelkezik, minden külön engedély nélkül — ellenőrzést tarthat;

b) a vállalat igazgatóját a munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütköző, általa észlelt hiányosság záros határidőn belüli megszüntetésére kötelezheti;

c) az egészségvédelmi és biztonsági szabályok megszegésével, illetőleg az előírt balesetelhárítási és egészségvédelmi oktatás mellőzésével foglalkoztatott egyes dolgozók további foglalkoztatását megtilthatja;

d) a dolgozót közvetlenül fenyegető veszély elhárításáig a vállalat (üzemrész, gép, stb.) működésének felfüggesztését elrendelheti. A felfüggesztést egész üzem vagy üzemrész esetében a miniszter, egyéb esetben a közvetlen felügyeleti szerv vezetője írásbeli utasítással saját felelősségére feloldhatja;

e) az egészségvédelmi és biztonsági szabályok megszegéséért felelős dolgozóval szemben 3000 forintig terjedő pénzbírságot szabhat ki;

f) kezdeményezheti büntető-, szabálysértési, fegyelmi vagy jogszabályban előírt megfelelő más eljárás lefolytatását.

SZOT szab. 16. §.

A felfüggesztés feloldásáról, annak elrendelésével egyidőben, a miniszter, illetve a felügyeleti szerv vezetője írásban köteles értesíteni azt a szakszervezeti szervet, amelyhez a felfüg-

gesztést elrendelő munkavédelmi felügyelő tartozik. Ennek során közölnie kell a felfüggesztés feloldásának indokát, valamint a veszély elhárítására tett intézkedést.

Mt. V. 84. §. (2)

A Szakszervezetek Országos Tanácsa határozza meg, hogy az előzőek szerinti jogkör a szakszervezeti ellenőrző szervezeten belül hogyan oszlik meg.

SZOT szab. 17. §.

(1) Az Mt. V. 84. §. (1) bekezdésében meghatározott jogokat:

a) a szakszervezeti munkavédelmi főfelügyelő teljes egészében gyakorolhatja;

b) a szakszervezeti munkavédelmi felügyelő azzal a korlátozással gyakorolhatja, hogy az általa kiszabható pénzbírság nem haladhatja meg a 2000 forintot;

c) a társadalmi munkavédelmi felügyelő azzal a korlátozással gyakorolhatja, hogy felfüggesztést csak egyes gépekre, berendezésekre, üzemszervekre rendelhet el és pénzbírságot csak 500 forint erejéig szabhat ki;

d) a szakszervezeti bizottság társadalmi munkavédelmi felügyelője azzal a korlátozással gyakorolhatja, hogy felfüggesztést csak egyes gépekre, berendezésekre, műhelyrészekre rendelhet el és pénzbírságot egyáltalán nem szabhat ki.

(2) A munkavédelmi felügyelő illetékessége arra a vállalatra terjed ki, amely a munkavédelmi felügyelőt irányító szakszervezeti szerv hatáskörébe tartozik.

(3) A 2. §-ban említett illetékes munkavédelmi felügyelőn az egyes telephelyek vonatkozásában a területileg illetékes munkavédelmi felügyelőt, több telephely vonatkozásában vagy az egész vállalatra kiterjedően az illetékes szakszervezet központjának munkavédelmi felügyelőjét kell érteni.

SZOT szab. 18. §.

Ha a munkavédelmi felügyelő a vállalatot munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére hívja fel, a vállalat a felhívásban foglaltak végrehajtására tett intézkedésről a végrehaj-

tásra megjelölt határidőt követő nyolc napon belül köteles a felügyelőt írásban értesíteni.

Mt. V. 84. §.

(3) A vállalat köteles a munkavédelmi felügyelőnek az ellenőrzés érdekében szükséges felvilágosítást megadni, iratot vagy egyéb anyagot rendelkezésre bocsátani.

(4) A munkavédelmi felügyelő a tudomására jutott állami és szolgálati, illetőleg üzemi titkot köteles megőrizni. Állami és szolgálati titok megőrzésére vonatkozó kötelezettségének megszegése esetén a büntetőjogi rendelkezések szerint is felelős.

Mt. V. 85. §.

Ha a munkavédelmi felügyelő intézkedése következtében a dolgozó munkát nem végez, a kiesett időre átlagkeresetét a vállalatnak meg kell térítenie, kivéve, ha az intézkedésre a dolgozó felróható magatartása adott okot. Utóbbi esetben a dolgozó részére munkabér nem fizethető.

Mt. V. 86. §. (1)

A munkavédelmi felügyelő intézkedése ellen a vállalat igazgatója, illetőleg a pénzbírsággal sújtott dolgozó panasszal élhet a Szakszervezetek Országos Tanácsa által meghatározott szakszervezeti szervnél. A panasznak az intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

SZOT szab. 19. §.

A munkavédelmi felügyelő intézkedése ellen — ideértve a 6. §-ban felsorolt eseteket is — tizenöt napon belül ahhoz a szakszervezeti szervhez lehet panasszal élni, amelyhez a munkavédelmi felügyelő tartozik. Ha a szakszervezeti szerv a panasszal egyetért, a munkavédelmi felügyelő intézkedését újabb tizenöt napon belül módosítja vagy hatályon kívül helyezi.

Mt. V. 86. §. (2)

A pénzbírságot a vállalat köteles a dolgozó munkabéréből levonni, illetőleg ha erre nincs mód, a hátralékos összeget ugyanúgy kell behajtani, mint a dolgozó munkaviszonyból eredő tartozását.

A pénzbírságból befolyt összeg felhasználásáról a Szakszervezetek Országos Tanácsa intézkedik.

SZOT szab. 20. §.

A pénzbírság címén befolyt összeget a 10.116—43. számú munkavédelmi bírság számlára kell befizetni és munkavédelmi propagandára kell felhasználni.

SZOT. szab. 21. §.

Ez a szabályzat 1968. január hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 2/1963. (XII. 28.), a 6/1964. (XII. 24.) SZOT számú szabályzat, valamint a 6/1965. (XII. 7.) SZOT számú szabályzat 4. §-a hatályát veszti.

Ut. 34.

A Mt. V. 84—86. §-aiban, valamint a SZOT szab. 18—21. §-aiban szereplő rendelkezések azzal alkalmazandók, hogy a felsorolt szakaszokban meghatározott felügyeleti és ellenőrzési tevékenységet a BM I/I Csfség gyakorolja a Közalkalmazottak Szakszervezete munkavédelmi felügyelőjének esetenként, szükség szerinti bevonásával és tájékoztatásával. Az egészségvédelmi és biztonsági szabályok megszegéséért a felelőssel szemben, a polgári alkalmazottakat kivéve — bírságolás helyett — fegyelmi eljárást kell lefolytatni.

Ut. 35.

A fegyelmi eljárást a fegyelmi hatáskörrel bíró vezetőnél a szervnél működő szakszervezeti szerv is kezdeményezheti.

Ut. 36.

Az utasítás kiadásával lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a 0017/1964. BM I. Fcsf. számú és a 10235/1962. BM I/I. Csf. számú utasítás.

Felkérem az illetékes párt- és szakszervezeti szerveket, hogy az utasítás folyamatos és maradéktalan végrehajtásában a szervek vezetőit támogassák.

Utasításomat az érintett állománnyal ismertetni kell.

Dr. LANTOS JÓZSEF s. k.,
r. ezredes
I. főcsoportfőnök

Felterjesztve: Miniszter elvtársnak.
Kapják: Elosztó szerint.
Készült: 600 példányban.

[illegible]

— 31 —

ÁBTL - 4.2. - 10-26/9/1968 /32

1. sz. melléklet (minta)

BM szerv:

I G A Z O L V Á N Y

..... SZ.

Dolgozó neve:

Szül. helye, ideje:

Anyja neve:

Lakása:

Foglalkozása:

Munkahelye:

Munkába lépett:

Az előírt balesetelhárítási oktatás megtörténtét igazolom.

19..... 19.....

..... elméleti oktató gyakorlati oktató

..... oktatást kapta oktatást kapta

.....
SzB munk. véd. megbízott

ISMÉTLŐ OKTATÁSBAN RÉSZESÜLT

Kelt	Oktatás tárgya	Oktatott (aláírása)	Oktató (aláírása)

B I Z O N Y Í T V Á N Y

egészségvédelmi és biztonságtechnikai vizsga letételéről

A BM egészségvédelmi és biztonságtechnikai vizsgabizottsága bizonyítja, hogy

.....
 (aki született 19.... évben,
 anyja neve:)
 a/1968. BM számú utasítás pontjában előírt egészségvédelmi és biztonságtechnikai ismeretekből eredményesen vizsgázott.

....., 19.... évi hó n.

P. H.

.....
 vizsgabizottság elnöke

.....
 vizsgabizottság tagja

.....
 vizsgabizottság tagja

IRÁNYELVEK

a munkavédelmi intézkedési terv készítéséhez

A munkavédelmi intézkedési terv segítséget nyújt arra vonatkozóan, hogy az alkalmazottak egészséges és biztonságos munkakörülményeinek biztosításához szükséges berendezésekhez, felszerelésekhez, stb. milyen anyagi fedezet szükséges.

A tervben két csoportba célszerű foglalni a szükséges intézkedéseket és a megvalósításuk anyagi eszközeit.

1. A biztonsági szemlejegyzőkönyvek, a munkavédelmi adatszolgáltatás felmérésével feltárt hiányosságok, a korszerű és kulturált egészségügyi ellátás követelményeinek megfelelően össze kell állítani azokat az egészségvédelmi és biztonsági célt szolgáló létesítményeket és berendezéseket, amelyekkel a dolgozók munkakörülményeit javítani kell.

Például:

- a) sugárvédelmi, érintésvédelmi és egyéb védőfelszerelések biztosítása;
- b) meghatározott munkahelyekre szellőző-, illetőleg klímaberendezések biztosítása;
- c) a szállítás és anyagmozgatás korszerűsítése;
- d) egyes munkafolyamatok gépesítése (pl.: konyhai, takarítói, kazánházi, stb.);
- e) a dolgozók szociális és egészségvédelmi helyiségeinek és berendezéseinek biztosítása.

Az összeállított feladatok teljes rendezéséhez szükséges anyagi fedezetet is ki kell számítani.

2. Az intézkedési tervben külön csoportosítandók a megvalósítás lehetőségéhez igazodva azok az intézkedések, illetőleg fedezetük összege, amelyek az éves költségvetési, felújítási és beruházási tervekben előirányozhatók.

Munkavédelmi intézkedési terv minta

Tervezett intézkedések	A tervezett intézkedések								
	teljes szükséglete (Ft)			 évre tervezett szükséglet (Ft)			 évre jóvá hagyott összeg (Ft)		
	Felújítás	Beruházás	Összesen	Felújítás	Beruházás	Összesen	Felújítás	Beruházás	Összesen
Műhelyek 12 db öltöző szekrény 15 dolgozó részére öltöző, WC Laboratórium 1 vegyifülke szellőzőberendezés korszerűsítése 3 db robbanásmentes kanna Kazánház szellőzőberendezés Dolgozók munkakörülményeinek javítása 5 db anyagszállító kocsi 2 db ételszállító edény									
Összesen:									

....., 19.... év hóh nap.

.....
szerv vezetője

Intézkedési tervet minden évben kell készíteni, tekintettel arra, hogy a meghatározott feladatok megvalósulásának mértéke és azok költségkihatásai általában változnak.

IRÁNYELVEK

a szervek munkavédelmi szabályzatának összeállításához

A munkavédelmi szabályzatot az Ut. 6. pontja szerint — a szakszervezeti szervvel egyetértésben — kell elkészíteni.

(Azoknál a rendelkezéseknél, amelyek csak egyes alegységre, munkahelyre terjednek ki, ezt a szabályzatban fel kell tüntetni.)

Irányelvek:

1. A munkavédelmi szabályzat az ÁBEO, SZBEO előírásai alapján a szerv munkaerő összetételét, és munkakörülményeit figyelembe véve, általában tartalmazza:

- a) azokat a munka (szolgálati) helyeket, ahol fokozottabb védelemre van szükség és a szükséges előírásokat, intézkedéseket. Pl.: laboratóriumi részlegeknél, robbanóanyagok kezelése, tárolása esetén, magasban végzett munkáknál, stb. Ezeken a munkahelyeken 18 éven aluli alkalmazottat foglalkoztatni nem szabad.

A fokozottabb védelem szabályaiban meghatározott szabványok, létesítmények hiánya esetén ezek helyettesítését kell megoldani és szabályozni. Előfordul pl., hogy nincs robbanóraktára, savraktára a szerveknek; átmenetileg, míg azok létesítése megtörténhet, meg kell határozni, hogy az ilyen anyagokat a szerven belül hol kell tárolni, az adott munkahelyen, helyiségben milyen mennyiség tárolható, az ilyen anyagokat hogy és ki kezelheti, stb.

A szabályzatban elő kell írni, hogy a védelmi intézkedések mely helyiségekben legyenek kifüggesztve.

Minden fokozottabb veszélyt jelentő részlegre (gép, felszerelés, technológia) meg kell határozni, hogy a fokozott védelmi előírások megszegése esetén milyen intézkedéseket kell alkalmazni a mulasztókkal szemben.

- b) Az óvórendszabályoktól eltérő rendelkezések is kialakíthatók a munkavédelmi szabályzatban, ha az óvórendszabály egyes rendelkezései csak eltéréssel alkalmazhatók. Ilyen esetekben az Ut. 4. pontja szerint kell eljárni.

2. A munkavédelemmel kapcsolatos eljárási kérdések, biztonsági szemle, balesetek kivizsgálása, stb. körében szabályozni kell:
- a) a biztonsági megbízottnak az alkalmazottak egészsége és testi épsége biztosításával kapcsolatos feladatait (pl.: a biztonsági szemle megszervezése, a szemlén tapasztalt hiányosságok megszüntetésének ellenőrzése, az üzemi balesetek és foglalkozási betegségek kivizsgálása, a szerven belüli egészségvédelmi és biztonsági felvilágosító munka megszervezése és irányítása),
 - b) hogy a biztonsági megbízott a munkavédelemmel kapcsolatos feladatait munkakörének ellátása mellett, vagy mint függetlenített látja el,
 - c) a közvetlen és magasabb vezetőnek az alkalmazott egészsége és testi épsége biztosításával kapcsolatos feladatait (pl: munkavédelmi előírások betartásának ellenőrzése a vezetése alatt lévőknél, minden olyan munkavédelmi hiányosság megszüntetése, amit saját hatáskörében el tud intézni);
 - d) a biztonsági szemlék rendjét (milyen időközönként és kinek kell azon részt venni, a biztonsági szemlét végző bizottság tagjait; a szemlén tapasztalt hiányosságok megszüntetésével kapcsolatos műszaki és adminisztratív feladatokat);
 - e) az üzemi balesetek és a foglalkozási betegségek kivizsgálásával kapcsolatos feladatokat, pl: baleset bekövetkezése esetén a balesetet szenvedett dolgozónak vagy munkatársának kit kell értesítenie, **név, telefonszám feltüntetésével**, a baleset bekövetkezésekor és utána a kivizsgálásnál kik vegyenek részt és mi a feladatuk. A tennivalókat, ha egyes munkahelyeken sorozatosan történének megbetegedések, stb;
 - f) azokat az intézkedéseket, amelyekkel a szerv biztosítja a szakszervezeti bizottság képviselőjének, illetve a társadalmi munkavédelmi aktíváknak tevékeny részvételét a biztonsági szemlén, a balesetek kivizsgálásánál, továbbá mindazon feladatokban, amelyek ellátásában a szakszervezeti szervnek közre kell működnie.
3. Szabályozni kell az alkalmazottak munkavédelmi oktatásával kapcsolatos kérdéseket, mint pl.:
- a) a munkavédelmi vizsgára kötelezett vizsgára való előkészítésének szabályait (pl.: a munkaviszony létesítésekor ki köteles a vizsga anyagát biztosítani, az alkalmazott kivel konzultálhat a vizsgára történő felkészülés idején),

- b) egyes munkahelyeken az oktatás időpontját, tárgyát és előadóját, a tananyag összeállításáért felelős személyt.

4. Az orvosi vizsgálatok rendjével kapcsolatban meg kell határozni:

- a) az alkalmazás előtti, illetve időszakos orvosi vizsgálatokkal kapcsolatos adminisztrációs feladatok ellátásának szabályait (ezzel a feladattal orvost kell megbízni),
- b) azokat a betegségeket, amelyekben szenvedővel a szerv sajátosságára és az érdekelt által betöltendő munkakörre figyelemmel munkaviszonyt létesíteni nem szabad,
- c) hogy az időszakos orvosi vizsgálatra kötelezetteket milyen időközönként kell orvosi vizsgálatban részesíteni.

A munkavédelmi szabályzat azokra az alkalmazottakra is kötelezővé teheti orvosi vizsgálat tartását, akikre az ÁBEO, vagy SZBEO egyébként előírást nem tartalmaz.

Az időszakos orvosi vizsgálaton felül a munkavédelmi szabályzat elrendelheti az alkalmazott orvosi vizsgálatát, amikor a munkakör ellátása vagy az alkalmazott érdekében azt a szerv vezetője szükségesnek tartja,

- d) az orvosi vizsgálat lebonyolításának részletes szabályait (pl.: a szerv bonyolítja le a vizsgálatokat, vagy az alkalmazott lakóhelyéhez tartozó rendelőintézetben köteles a szerv vezetője által meghatározott vizsgálatokat elvégeztetni és az orvosi vizsgálatok adminisztrálásával megbízott személynek a vizsgálati eredményekről szóló leleteket átadni).

5. A munkahely, illetve a végzett munka sajátosságai figyelembevételével az egyéni védőeszközök, védőöltözetek, védőitalok, tisztálkodási eszközök és szerek juttatására vonatkozó kérdéseknél szabályozni kell többek között hogy:

- a) milyen védőöltözzel, illetve egyéni védőeszközzel kell az alkalmazottakat — a vonatkozó rendelkezések szerint — ellátni,
- b) milyen munkakörben kell védőöltöt, védőételt adni,
- c) milyen és mennyi tisztálkodáshoz szükséges szert kell biztosítani.

A szükségletek kielégítésénél, illetőleg az ellátás mértékének kialakításánál a költségvetési fedezetre is tekintettel kell lenni.

6. A munkavédelmi szabályzat hatálya a szerv egész területére (telephelyére, valamennyi részlegére) kiterjed.

Meg kell határozni a munkavédelmi szabályzat hatálybalépésének időpontját, az abban foglaltak végrehajtása ellenőrzésének módját.

A munkavédelmi szabályzat módosítására a megalkotásra irányadó elveket kell alkalmazni.

.....
vezető (parancsnok)

AZ ÜZEMI BALESETEK KIVIZSGÁLÁSÁNAK, BEJELENTÉSÉNEK ÉS NYILVÁNTARTÁSÁNAK SZABÁLYAI

Az üzemi balesetekkel kapcsolatosan a 3/1967. (VII. 21.) SZOT számú szabályzat (továbbiakban: Szab.) és e melléklet (továbbiakban: M) rendelkezéseinek betartásával a következők szerint kell eljárni:

M. 1.

A Szab. hatálya kiterjed minden polgári alkalmazottat foglalkoztató BM szervre (továbbiakban: szerv).

M. 2.

A Szab.-ban szereplő:

- a) vállalat vezetője, főmérnöke, üzemrész vezetője, stb. alatt mindenkor a szervek vezetőit (parancsnokait), helyetteseit, technikai vezetőit, hadtápparancsnokait, anyagi vezetőit, általában az alkalmazottat irányító magasabb vezetőt,
- b) vállalat, üzemrész, telephely, műhely, stb. alatt a szervek munkai (szolgálati-) helyeit, illetőleg elhelyezéseit,
- c) minisztérium alatt a BM I/I. Csfséget,
- d) szakszervezet alatt minden esetben az érintett szerv szakszervezeti szervezetét (SZB, OB, bizalmi) kell érteni.

M. 3.

A vállalat (telephely) stb. vezetője feladatait az illetékes szerv vezetőjének, illetve az általa parancsban vagy más alkalmas módon kijelölt személynek kell ellátni.

Szab. 3. §-ához

M. 4.

A Szab. 3. §. (3) bekezdése a)–f) pontjaiban foglalt esetekben a szerv vezetője a balesetet a BM I/I. Csfségnek, a BM Egészségügyi Osztálynak, és nem rendőri szerveknél az illetékes járási, kerületi rendőr-

kapitányságnak tartoznak távbeszélőn vagy táviratilag azonnal jelenteni. A jelentést 24 órán belül írásban meg kell ismételni. Értesíteni kell továbbá az M 2/d) pont szerinti szakszervezeti szervet. A rendőri szervek az előzőek szerinti jelentési kötelezettséget azzal a kivétellel tartoznak teljesíteni, hogy az illetékes bűnügyi osztályt vagy alosztályt értesítik.

Szab. 6. §-ához

M. 5.

A szervek a Szab. 6. §. (2) bekezdésben előírt jelentést (Szab. 3. sz. melléklete) negyedévenként adják meg a Szab. 5. §-ban hivatkozott 2. számú (melléklet) jegyzőkönyvnek 1—1 példányának csatolásával a tárgynegyedévet követő hó 10. napjáig a BM I/I. Csfséghez.

A megküldött jelentésekkel (baleseti helyzet értékelése) kapcsolatban a szükség szerint a Közalkalmazottak Szakszervezete részére a BM I/I. Csfség ad tájékoztatást.

A Szab. 6. §. (2)—(4) bekezdésben megjelöltek részére a szervek baleseti jegyzőkönyvet ne küldjenek.

A sérült részére a Szab. 6. §. (4) bekezdése alapján a baleseti jegyzőkönyv 1 példányát át kell adni.

Szab. 7. §-ához

M. 6.

A társadalombiztosítási ügyintéző helyett a szerv betegség nyilvántartásával megbízott beosztottját kell érteni.

A Szab. 7. §-ában meghatározottak helyett a 4642/1966. BM Terv- és Pü. Csfség számú utasítás VI. fejezetében (BM hivatásos és polgári állomány betegségi biztosításból eredő ellátása) foglaltakat kell alkalmazni.

Az alábbi diagnózisokat baleseti eredetűnek kell tekinteni:

fractura	= törés
contusio	= zúzódás
infractio	= horpadásos törés
ruptura	= repedés
incissio	= bevágás
trauma	= sérülés

vulnus	= seb
compressio	= összenyomás
corpus alienum	= idegen test (szilánk)
vulnus caesum	
vulnus scissem	= vágott seb
luxatio	= ficam
(dis)torsio	= rándulás, csavarás
laceratio	= szakítás
intoxicatio	= mérgezés
combustio	= égés
commotio cerebri	= agyrázkódás
haematoma	= vérömlény
concussio	= rázkódás
laesio interna	= belső sérülés
avulsio	= tépés
amputatio traumatica	= erőművi csonkolás
abrasio	= horzsolás
laesio superficialis	= felületes sérülés
laesio nervi	= idegsérülés
congelatis	= fagyás
insolatio	= napszúrás
caisson betegség	= túlnyomás megszűnése okozta betegség
ictus electricus	= áramütés
excoriatio	= felhorzsolás
erosio	= felmaródás
suffocatio	= fulladás

Szab. 9. §-ához

M. 7.

A Szab. 9. §. (1) bekezdésben, illetve a 3. §. (3) bekezdésben felsorolt vitás esetekben a Közalkalmazottak Szakszervezete állásfoglalása az irányadó, melyet a BM I/I. Csfség kér meg.

A szabályzattal rendszeresített nyomtatványokat a Statisztikai Kiadó Vállalat Bp., II., Keleti Károly u. 5—7. (tel.: 152-850, 159-240, 358-530) hozza forgalomba.

BM nyomtatványként nincs rendszeresítve.

**A SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS TANÁCSÁNAK
3/1967. (VII. 21.) SZOT SZÁMÚ SZABÁLYZATA
AZ ÜZEMI BALESETEK BEJELENTÉSÉRŐL, NYILVÁNTARTÁSÁRÓL
ÉS KIVIZSGÁLÁSÁRÓL**

Az Mt. V. 164. §-ában kapott felhatalmazás alapján a Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel és a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben az üzemi balesetek bejelentésének, nyilvántartásának és kivizsgálásának rendjét a következők szerint szabályozza:

1. §.

E szabályzat alkalmazásánál baleseten az emberi szervezetet ért olyan egyszeri környezeti hatást kell érteni, amely a dolgozó akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más egészségi károsodást, illetve halált okoz.

2. §.

(1) Bejelentés, nyilvántartás és kivizsgálás szempontjából üzemi balesetnek minősül minden olyan baleset, amely a vállalat, intézmény, szerv, stb. (a továbbiakban: vállalat) dolgozóját függetlenül attól, hogy a baleset munkaidő alatt vagy azon kívül

- a) a vállalat telephelyén érte;
- b) a vállalat telephelyén kívül a vállalat rendelkezése folytán, vagy a vállalat érdekében végzett munka során érte, ideértve a kiküldetés, külszolgálat, kihelyezés, stb. alkalmával a munkával összefüggésben bekövetkezett baleseteket is;
- c) a vállalat (saját vagy bérlet) járművével érte.

(2) Bejelentés, nyilvántartás és kivizsgálás szempontjából nem minősül üzemi balesetnek az a baleset, amely

- a) a vállalat területén sport-, kultúr-rendezvények során,
- b) munkásszálláson,
- c) a rendszeres személyi használatra kiadott járművön nem a munkával összefüggésben következett be, kivéve, ha a baleset a vállalatnak felróható műszaki hiányosság következménye.

(3) A dolgozót munkába menet, illetve munkából jövet ért baleset bejelentés, nyilvántartás és kivizsgálás szempontjából csak akkor minősül üzemi balesetnek, ha a baleset a vállalat (saját vagy bérelt) járművével történt, kivéve, ha a járművet a baleset időpontjában menetrendszerinti szállításra használták.

(4) A társadalombiztosítási szolgáltatások szempontjából üzeminek minősülő balesetek körét külön jogszabályok határozzák meg.*

3. §.

(1) A dolgozó üzemi balesetét köteles közvetlen felettesének azonnal jelelni. Amennyiben egészségi állapota, vagy egyéb ok miatt ebben akadályozva van, a jelentést munkatársa köteles megtenni. Az a körülmény, hogy a sérült, vagy munkatársa a baleset azonnali jelentését elmulasztotta, továbbá, hogy a balesetnek szemtanúja nem volt, a baleset üzemi eredetének megállapítását nem zárja ki.

(2) A sérült közvetlen felettese minden olyan üzemi balesetet, amely előreláthatólag munkakiesést okoz, köteles azonnal az üzem (műhely) vezetőjének, a biztonsági megbízottnak és a munkahely (üzem) szakszervezeti szervének jelelni.

(3) Ha az üzemi baleset

- a) a sérült halálát,
- b) 3 vagy több személy egyszerre (egydőben) történő sérülését,
- c) az orvos véleménye alapján életveszélyes sérülést, mérgezést, vagy más egészségi károsodást,
- d) súlyos csonkulásos sérülést (a hüvelykujj, vagy két, illetve több ujj nagyobb részének elvesztése és ennél súlyosabb esetek),
- e) érzékszerv (látó-, halló-, beszélőképesség stb.) elvesztését,
- f) feltűnő eltorzulást vagy bénulást, illetve elme zavart

okozta, illetve okozott, a vállalat vezetője (távollétében a mindenkori helyettese) távbeszélőn vagy táviratilag köteles az illetékes minisztériumot és rendőrkapitányságot, a szakszervezet központját, vidéken a Szakszervezetek Megyei Tanácsát is azonnal értesíteni. A távbeszélőn történt bejelentést 24 órán belül írásban meg kell ismételni.

* Az 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet 7. § (2) bekezdése és a 67/1958. (XII. 24.) számú kormányrendelet 8. §-a szerint a munkaviszonyból folyó kötelezettségek teljesítésével összefüggésben az üzemben, vagy az üzemen kívül bekövetkezett baleset, valamint a dolgozót munkába, vagy onnan lakására (szállására) menet ért baleset az üzemi baleset.

(4) Ha a (3) bekezdésben felsorolt üzemi balesetet olyan műszaki berendezés, vagy körülmény okozta, amely valamely műszaki felügyeletet gyakorló szerv ellenőrzése alá tartozik (Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség, Kazánbiztosi Felügyelet stb.) a balesetet haladéktalanul a felügyelet helyi szervének is be kell jelenteni.

(5) A (3)–(4) bekezdésben előírt jelentést akkor is meg kell tenni, ha a megjelölt következmény későbbi időpontban, de legfeljebb a balesetet követő 3 hónapon belül következik be.

(6) Amennyiben a (3) bekezdésben felsorolt üzemi baleset más vállalat területén érte a dolgozót, az azonnali jelentési kötelezettség azt a vállalatot is terheli, ahol a dolgozó balesetet szenvedett, azzal, hogy az ott megjelölt szerveken túl, a sérült vállalatát is köteles értesíteni.

(7) A (3) bekezdésben felsorolt esetekben a vállalat köteles gondoskodni arról, hogy a rendőrség és amennyiben lehetséges, az illetékes szakszervezeti szerv vizsgálatáig a helyszín érintetlen maradjon. A vállalat (gyáregység) vezetője — távollétében helyettese — a helyszín megváltoztatására, illetve a munka folytatására írásban engedélyt adhat, ha további veszély elhárítása vagy jelentős népgazdasági érdek ezt szükségessé teszi. Az engedélyt indokolni kell. A helyszín megváltoztatása, illetve a munka folytatása előtt a helyszínről rajzot vagy fényképfelvételeket kell készíteni és a tárgyi bizonyítékul szolgáló eszközöket meg kell őrizni.

4. §.

(1) Minden műhelyben, illetve ennek megfelelő egységben a munkahely közvetlen vezetőjének minden üzemi balesetet — ideértve a munkakiesséssel nem járó kisebb sérüléseket is — a vállalat által e célra rendszeresített üzemi baleseti naplóba azonnal be kell jegyezni.

(2) A vállalat (telephely, gyáregység) biztonsági megbízottja minden üzemi balesetről, amely legalább 1 napi munkaképtelenséget okoz, — az 1. számú mellékletben feltüntetett minta szerint — üzemi baleseti nyilvántartást köteles vezetni.

5. §.

A vállalat a szakszervezeti bizottság megbízottjának bevonásával minden előreláthatólag 3 napon túli keresőképtelenséget okozó üzemi balesetet azonnal, de legkésőbb 24 órán belül, köteles kivizsgálni, ez vonatkozik az utólag bejelentett balesetekre is. A kivizsgálás során meg kell állapítani a baleset okát, körülményeit és meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére. A vizsgálat eredményét — a 2. számú melléklet szerint felvett — jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

6. §.

(1) Az üzemi balesetet az a vállalat köteles jelenteni, nyilvántartásba venni és kivizsgálni, amellyel a dolgozó munkaviszonyban áll. Ha a dolgozó eredeti munkaviszonyának fenntartása mellett más vállalatnál végez munkát, akkor a dolgozó munkáját közvetlen irányító vállalat köteles a balesetet jelenteni, nyilvántartásba venni és kivizsgálni, ideértve az ipari tanulók balesetét is.

(2) A vállalat köteles a 3 napon túli keresőképtelenséget okozó üzemi balesetekről — a 3. számú melléklet szerint — a tárgyhót követő hó 5-ig havonta jelentést küldeni

- a) a minisztériumnak (országos hatáskörű szervnek),
- b) a Központi Statisztikai Hivatal megyei (városi) Igazgatóságának,
- c) a minisztérium és a szakszervezet által közösen megjelölt vállalatok a szakszervezeti központnak,
- d) vidéken a Szakszervezetek Megyei Tanácsának is.

(3) A Szakszervezetek Országos Tanácsa a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben indokolt esetben a jelentések megküldésére a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérő határidőt is megállapíthat.

(4) A 3 napnál hosszabb keresőképtelenséget okozó üzemi baleseti jegyzőkönyv egy-egy példányát a vállalat köteles a sérült — halála esetén hozzátartozója — és a társadalombiztosítási kifizetőhely rendelkezésére bocsátani. Köteles továbbá a tárgyhót követő hó 5-ig a jegyzőkönyv egy példányát megküldeni a vállalat (üzem, telep) székhelye szerint illetékes szakszervezeti szervnek, vagyis

- a) Budapesten az illetékes szakszervezet budapesti bizottságának, ahol nincs, ott a szakszervezet központjának,
- b) vidéken a Szakszervezetek Megyei Tanácsának.

(5) A (4) bekezdés a) és b) pontjában felsorolt szervek a jegyzőkönyvet feldolgozás céljából a Központi Statisztikai Hivatalnak továbbítják.

7. §.

(1) A társadalombiztosítási ügyintéző köteles a táppénz kifizetésével egyidejűleg jegyzéket vezetni (a továbbiakban: baleseti táppénzes jegyzék) azokról, akik üzemi baleset, vagy nem üzemi baleset miatt táppénzben részesülnek. A baleseti táppénzes jegyzékben fel kell tüntetni a táppénzben részesülő dolgozók nevét, továbbá a keresőképtelenség kezdetének és végének időpontját.

(2) A baleseti táppénzes jegyzéket — függetlenül a baleseti nyilvántartástól — az orvosi igazolás „balesettel összefügg: igen, nem” rovata alapján, amennyiben az nincs kitöltve, a kórisme figyelembevételével kell összeállítani.*

(3) A vállalat biztonsági megbízottja legalább kéthetenként köteles a baleseti táppénzes jegyzéket és az üzemi baleseti nyilvántartást egyeztetni. Az egyeztetést a baleseti táppénzes jegyzéken aláírásával és az ellenőrzés napjának feltüntetésével kell igazolni.

(4) A baleseti táppénzes jegyzékben feltüntetett, de az üzemi baleseti nyilvántartásban nem szereplő 3 napon túli keresőképtelenséget okozó baleset körülményeit a biztonsági megbízottnak — szükség esetén a sérült személyes meghallgatása útján is — tisztázni kell.

(5) Ha a vállalat biztonsági megbízottja a sérült állításával egyezően megállapítja, hogy a keresőképtelenséget

- a) üzemi baleset okozta, köteles az utólagos bejelentésről, nyilvántartásba vételről és kivizsgálásról gondoskodni;
- b) nem üzemi baleset okozta, e megállapítását a keresőképtelenség eredetének és körülményeinek rövid ismertetésével a baleseti táppénzes jegyzéken „nem üzemi baleset” megjegyzéssel és aláírásával igazolni.

(6) Ha a vállalat biztonsági megbízottja a sérült állításától eltérően azt állapítja meg, hogy a baleset nem üzemi eredetű, jegyzőkönyvet kell felvenni, melyben meg kell indokolni, hogy a sérült állítása miért nem volt elfogadható. A jegyzőkönyvben hivatkozni kell a sérült állításával ellentétes tanúvallomásokra, orvosi kórismére, egyéb bizonyítékokra. A jegyzőkönyv egy példányát a baleseti táppénzes jegyzékhez kell csatolni, egy példányát pedig a sérült rendelkezésére kell bocsátani.

8. §.

Az üzemi balesetek jelentésével, nyilvántartásával és kivizsgálásával kapcsolatos eljárási szabályokat — a műszaki vezetők és biztonsági megbízottak feladatait — a vállalat igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben e szabályzat és a 4. számú melléklet szerinti irányelvek alapján határozza meg.

* A balesetre utaló kórismék felsorolását a segélyezési ügyviteli utasítás tartalmazza.

9. §.

(1) Ha a baleset üzemi eredete, a baleset oka, vagy a szükséges intézkedések tekintetében a vállalat a sérült és a szakszervezet megbízottja között vita merül fel, a 3. §. (3) bekezdésében felsorolt esetekben a területileg illetékes munkavédelmi felügyelőnek, egyéb esetben pedig az üzem (gyáregység) szakszervezeti bizottságának állásfoglalása az irányadó. További vita esetén Budapesten az illetékes szakszervezet központjának, vidéken a szakszervezetek megyei tanácsának állásfoglalása az irányadó.

(2) A szabályzat előírásainak alkalmazásával kapcsolatos kérdésekben a Szakszervezetek Országos Tanácsa Munkavédelmi Osztályának, a Központi Statisztikai Hivatal Szociális-Statisztikai Osztályával egyetértésben kiadott állásfoglalása az irányadó.

10. §.

A 10/1965. (VI. 27.) számú kormányrendelet értelmében szabálysértést követ el és 3000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható a vállalatnak az a felelős dolgozója, aki az üzemi balesetek bejelentéséről és nyilvántartásáról szóló jogszabályokban meghatározott bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, a tudomására jutott baleset eredetét nem vizsgálja ki, az üzemi balesetről jegyzőkönyvet nem vesz fel, illetve az üzemi eredetű baleset utólagos nyilvántartásba vételéről nem gondoskodik.

11. §.

(1) Ez a szabályzat az 1968. január 1. napján lép hatályba. Végrehajtásáról a vállalat felett felügyeletet gyakorló miniszter, illetve országos hatáskörű szerv vezetője a Központi Statisztikai Hivatal elnökével és a szakszervezettel egyetértésben gondoskodik. Egyidejűleg a 2/1962. (III. 10.) MűM számú rendelet, valamint a 7/1964. (XII. 24.) SZOT számú szabályzat hatályát veszti.

(2) A bányatörvény hatálya alá tartozó üzemekre vonatkozóan az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség elnöke, a mezőgazdasági termelőszövetkezetekre vonatkozóan a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, a magánmunkáltatók tekintetében a könnyűipari miniszter e szabályzatban foglalt elveknek megfelelően szabályozza az üzemi balesetek bejelentését, nyilvántartását és kivizsgálását a Központi Statisztikai Hivatal elnökével és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben.

(3) Az üzemi balesetek bejelentését, nyilvántartását és kivizsgálását a kisipari termelőszövetkezetek tekintetében a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetségének elnöke e szabályzatban foglalt elveknek megfele-

lően szabályozza. A szabályozást a Központi Statisztikai Hivatal elnökének és a Szakszervezetek Országos Tanácsának be kell mutatni.

A szabályzat egyes pontjainak értelmezéséhez, a mellékletek kiállításához főbb szempontok

1. Heveny mérgezés, fulladás, fagyás, napszúrás (hőguta), rándulás, megéröltetés folytán bekövetkezett egészségi károsodást, társadalmi szervek megbízásából végzett társadalmi munka közben elszenvedett balesetet is üzemi balesetként kell számításba venni, amennyiben az egyébként a 2. §-ban foglaltak szerint is üzemi balesetnek minősül. Nem tekintendő üzemi balesetnek az öncsonkítás, öngyilkosság.
2. Halálosnak kell tekinteni az azonnali halált okozó baleseten kívül azt is, amelynél a halál nem azonnal, hanem később, de legfeljebb három hónapon belül a balesettel okozati összefüggésben következett be.
3. Nyilvántartás, havi beszámolójelentés szempontjából csonkulásos balesetnek kell tekinteni a 3. § (3) bekezdés d) pontjában foglalt — azonnali jelentésre kötelezett csonkulásos baleseteken kívül — a kisebb csonkulással (egy ujj első íz elvesztésével) járó baleseteket is.
4. Három napon túli keresőképtelenséget okozónak minősül az a baleset is, amely által okozott négy keresőképtelen nap közül egy vasárnap (munkaszüneti nap, pihenő nap), kivéve, ha a dolgozó a munkaszüneti napot követő első napon munkába áll.
5. Ha a baleset napján a dolgozó a balesetből kifolyólag négy óránál rövidebb ideig dolgozott és ennek következtében táppénzben részesül, úgy ez a nap is keresőképtelen napnak számít.
6. Az üzemi balesetek miatt kiesett táppénzes napok számát addig kell nyilvántartani és jelenteni amíg a dolgozó a baleset miatt táppénzben részesül.
7. Ha a sérült a balesetből felgyógyul, de a balesettel összefüggésben újból keresőképtelenné válik, a táppénzes napok számát sorszám nélkül nyilvántartásba kell venni és jelenteni.
8. Az üzemi baleseti nyilvántartást, jegyzőkönyvet öt évig meg kell őrizni.
9. A szabályzattal rendszeresített nyomtatványokat a Statisztikai Kiadó Vállalat hozza forgalomba.

Kitöltési utasítás az üzemi baleseti nyilvántartás vezetéséhez

1. Az üzemi baleseti nyilvántartást folyamatosan, sorszámmal ellátva kell vezetni január 1-től december 31-ig. Ez vonatkozik az utólagosan felderített, kivizsgált üzemi balesetekre is. Az egyik hónapról a másikra áthúzódo balesetet azonban sorszám nélkül kell szerepeltetni.

2. Az üzemi baleseti nyilvántartást havonta le kell zárni. Összesíteni kell az üzemi balesetek és kiesett táppénzes napok számát.

A balesetek számának összesítésekor a tárgyhónapban történt baleseteket, valamint az esetlegesen utólag felderített és kivizsgált baleseteket kell számba venni.

A kiesett táppénzes napok számának összesítésekor pedig a tárgyhónapban történt és az egyik hónapról a másikra áthúzódo, valamint az utólag felderített balesetek összes táppénzes napjait kell számba venni.

3. A nyilvántartás 11. rovatában a minisztérium és a szakszervezet által megadott balesetet okozó körülmény csoportszámát kell beírni.

4. A havi beszámolójelentésben csak a három napon túl gyógyuló (beleértve a csonkulásos és halálos) üzemi balesetek és ezek által okozott kiesett napok számát kell jelenteni, külön feltüntetve az ipari tanulók baleseteinek és az általuk okozott kiesett napoknak a számát.

1. sz. melléklet a 3/1967. (VII. 21.) SZOT számú szabályzathoz

ÜZEMI BALESETI NYILVÁNTARTÁS

Sorszám	A sérült			A baleset						A balesetet okozó körülmény csoport-száma	3 napon túl gyógy. balesetek táppénzes napjainak száma**				A kereső-képtelenség		Megjegyzés
	neve	születési éve	foglalkozása	időpontja	1—3 napos	3 napon túli*	ebből ipari tanuló	csonku-lásos	halálos		előző hónap-(ok)ban	tárgyhónap-ban	összesen (12-13. rovat együtt)	ebből ipari tanuló	kezde-tének	befeje-ződése-nek	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

** Beleértve a csonkulással járó táppénzes napok számát is.

* Csonkulásos üzemi balesetek nélkül.

ÜZEMI BALESETI JEGYZŐKÖNYV

1	A vállalat (üzem, munkáltató) neve, pontos címe:	
2	A sérült	neve: _____ születési éve: _____
		pontos lakcíme: _____
		mióta dolgozik a vállalatnál: 19....év..... hó nap.
		szakképzettsége: _____ beosztása (munkaköre) _____
		mióta dolgozik jelenlegi beosztásában (munkakörében): 19.... év hó nap
		részesült-e munkaköréhez előírt elméleti, gyakorlati bal- esetelhárítási oktatásban, mikor, ki oktatta?
3	A baleset időpontja (24 órás időszámítás szerint) 19....év.....hó....nap....óra a munkaidő kezdetétől számított óra	
4	A művezető (munkavezető) neve, akinek felügyelete alatt a sérült dolgozott:	
5	Történt-e egy éven belül hasonló baleset a művezető (munkave- zető) felügyelete alá tartozó területen: igen — nem; ha igen, hányszor: _____	
6	Tanú(k) megnevezése: _____	
7	Hol történt a baleset	vállalat (üzem, telep) területén: műhely — udvar, ha egyéb, akkor hol: _____ vállalat (üzem, telep) területén kívül: kiküldetés — külszolgálat — kihelyezés, ha egyéb, akkor hol: _____
8	Milyen géppel, berendezéssel, járművel, készülékkel, szerszám- mal, anyaggal stb.-vel történt a baleset:	
9	A baleset bekövetkezésekor volt-e a gépen megfelelő védőberen- dezés: igen — nem; ha igen, használták-e: igen — nem	
10	A dolgozó rendelkezésére állt-e az előírt egyéni védőeszköz, egyéb munkaeszköz: igen — nem; ha igen, használták-e: igen — nem	
11	Milyen munkafolyamatnál történt a baleset: gép, berendezés, ké- szülék kezelése, javítása, kiszolgálása, karbantartása, anyagmoz- gatás, szállítás, ha egyéb, akkor milyen: _____	
12	Engedély nélküli munkavégzés (pl. feketefuvar, fusizás stb.) közben történt-e a baleset: igen — nem; ha igen, mi volt az: _____	

13	A baleset körülményeinek részletes, pontos leírása:
14	A baleset oka: Milyen óvrendszabályi pont, illetve más előírás megszegése okozta a balesetet:
15	A hasonló balesetek megelőzésére tett intézkedések: Intézkedés megnevezése: Végrehajtás határideje: Végrehajtásért felelős megnevezése:
16	A kivizsgálást végzők neve: a vállalat részéről: a szakszervezet részéről:
17	Diagnózis (kórisme) táppénzes utalvány szerint: Táppénzes állományban volt: 19....év.....hó....naptól 19....év.....hó....napig (Amennyiben a jegyzőkönyv beküldési határidejéig a sérült nem gyógyult fel, úgy a keresőképtelenség befejező időpontjára X jelet kell tenni.)
18	Megjegyzés:

....., 19.... év hó napján.

.....
a vállalat által megbízott
vezető

.....
SzB társadalmi munkavédelmi
felügyelője

.....
biztonsági megbízott

3. számú melléklet a 3/1967. (VII. 21.) SZOT számú szabályzathoz

A Központi Statisztikai Hivatal elnöke 15 883/1957. sz. alatt engedélyezte.

Adatszolgáltató neve és címe: Adatszolgáltatók: utasítás szerint.
Küldendő: a tárgyhót követő hó 5-ig

Vállalati adatszolgáltatásnál:

1 pld a minisztériumnak (országos hatáskörű szervnek),
1 pld a Központi Statisztikai Hivatal megyei (városi) igazgatóságának,
1 pld a szakszervezetnek.

Vállalati számjel:
Ipartelepi adatszolgáltatásnál:

1 pld a Központi Statisztikai Hivatal megyei (városi) igazgatóságának,
1 pld a szakszervezetnek.

..... megyei ipartelepek

Havi beszámolójelentés az üzemi balesetekről

19..... év hó

	M e g n e v e z é s	Összesen	Ebből: ipari tanuló
1	8 napon túli keresőképtelenséget okozó összes üzemi balesetek száma:		
	ebből:		
	a) csonkulásos üzemi balesetek száma: b) halálos üzemi balesetek száma:		
2	3 napon túli keresőképtelenséget okozó üzemi balesetek miatt kiesett táppénzes napok száma:		

....., 19.... év hó napján.

igazgató

SzB titkára, v. munkavédelmi
felügyelője

biztonsági megbízott

Kitöltési utasítás a hátlapon!

Kitöltési utasítás

Egy (vállalati) beszámolójelentést töltenek ki!

- a) a nem ipari (építőipari, közlekedési, kereskedelmi, szolgáltató, mezőgazdasági) vállalatok (intézmények, szervek),
- b) azok az iparvállalatok, amelyeknek csak egy ipartelepük van, vagy több ipartelepük van, de minden ipartelepük a vállalat székhelyével azonos megye területén van.

Azok az iparvállalatok, amelyeknek ipartelepei több megye területén vannak, a vállalati jelentésen kívül ipartelepi jelentést is készítenek:

A vállalati jelentésen az iparvállalat valamennyi ipartelepére vonatkozó együttes adatot kell szerepeltetni és az illetékes minisztériumnak (országos hatáskörű szervnek), valamint az iparvállalat székhelye szerint illetékes megyei szerveknek kell a jelentést megküldeni.

Az ipartelepi jelentést megyénként kell kitölteni (összesítve valamennyi egy megyébe tartozó ipartelep adatait) és az illetékes KSH megyei igazgatóságának, illetve a szakszervezeti szervezetnek kell megküldeni.

A beszámolójelentésben szakszervezet alatt Budapesten az illetékes szakszervezeti központot, vidéken a szakszervezetek megyei tanácsát kell érteni.

Az adatokat a baleseti nyilvántartás alapján kell megadni.

Az 1. rovatban a hó folyamán nyilvántartásba vett és sorszámmal ellátott három napon túli keresőképtelenséget okozó üzemi balesetek számát (az üzemi baleseti nyilvántartás 7., 9. és 10. rovatok összegét) kell feltüntetni (ideértve az előző hónapokban történt, de utólag nyilvántartásba vett üzemi baleseteket is).

A 2. rovatba a SZOT TBF ügyintéző adataival egyeztetett, illetve ennek alapján a baleseti nyilvántartásban felüntetett kiesett táppénzes napok számát (az üzemi baleseti nyilvántartás 14. rovatának összegét) kell beírni.

4. számú melléklet a 3/1967. (VII. 21.) SZOT számú szabályzathoz

Irányelvek az üzemi balesetek kivizsgálásával kapcsolatos vállalati szabályzat elkészítéséhez

Az üzemi balesetek kivizsgálásával kapcsolatos vállalati feladatok meghatározásánál az a legfontosabb, hogy a kivizsgálás olyan módját alakítsák ki, amellyel feltárják a balesetek okát és körülményeit és alkalmas arra, hogy megfelelő intézkedéseket tegyenek a vállalat egész területén a hasonló balesetek megelőzésére.

1. Ennek érdekében az üzemi balesetek kivizsgálásával kapcsolatos feladatok meghatározásánál különös gondot kell fordítani

- a gépekkel, berendezésekkel, készülékekkel, anyagokkal, technológiákkal — a termelési folyamattal — összefüggő balesetek okainak vizsgálatára;
- hogy a termelési folyamattal összefüggő balesetek kivizsgálásába bevonják azon részlegek képviselőit, akiknek munkaköri kötelességük, hogy a termelés szervezésével, irányításával és fejlesztésével egyidejűleg gondoskodjanak a biztonságos és egészséges munkakörülmények megvalósításáról.

Igy a műszaki fejlesztéssel, a munka- és üzemszervezéssel, a technológiák kialakításával és korszerűsítésével, stb.-vel foglalkozó részlegek képviselőit;

- hogy a kivizsgálás ne fegyelmi jellegű, hanem a baleset okát és körülményeit feltáró vizsgálat legyen;
- hogy a kivizsgálásban a szakszervezet képviselője minden esetben részt vegyen.

2. A balesetek kivizsgálásával kapcsolatos feladatokat — a balesetek jellegének megfelelően — célszerű differenciáltan meghatározni:

a) Helytelen a baleset kivizsgálását a sérült közvetlen vezetőjére (művezető) bízni.

A három napon túl gyógyuló üzemi balesetek kivizsgálását az üzem (műhely) vezetője (vagy megbízottja) a műhelybizottság társadalmi munkavédelmi felügyelőjével vagy a szakszervezeti bizottság által megbízott más munkavédelmi aktívával végzi.

Ha a baleset a termelési folyamattal összefügg, akkor a baleset jellegétől függően a kivizsgálásba vonják be a műszaki fejlesztéssel, korszerűsítéssel, illetve technológiák kialakításával foglalkozó részlegek képviselőjét és az intézkedéseket véleményük meghallgatásával tegyék meg.

Ha a kivizsgálás során megállapítást nyer, hogy a hasonló balesetek megelőzésére a szükséges intézkedések az üzem hatáskörét meghaladják, a jegyzőkönyvben jelölik, hogy milyen felső és külső szervek intézkedését kérték a veszélyforrások felszámolására.

b) A SZOT Szabályzat 3. § (3) bekezdés c)—f) pontjában felsorolt balesetek kivizsgálását (függetlenül a külső szervek vizsgálatától) a gyár-egység (vagy ennek megfelelő egység) biztonsági megbízottja, a szak-

szervezeti bizottság munkavédelmi felügyelője végzi az üzemvezető és a baleset jellegétől függően, a fejlesztéssel foglalkozó részlegek képviselőinek a bevonásával.

- c) A SZOT Szabályzat 3. § (3) bekezdés a)—b) pontjában felsorolt balesetek kivizsgálásában a b) pontban felsoroltakon túl (függetlenül a külső szervek vizsgálatától) vegyen részt a nagyvállalat biztonsági megbízottja is.
- d) A 3. §. (3) bekezdésében felsorolt balesetek kivizsgálásával kapcsolatban a vállalat (gyáregység) felelős műszaki vezetőjének feladatait is meg kell határozni, aki egyben a baleseti jegyzőkönyvet is aláírja.

3. A biztonsági megbízott feladatainak meghatározásánál főbb szempontok:

- a) Megszervezi a vállalat igazgatója által a balesetek jelentésével, kivizsgálásával kapcsolatban kiadott utasítás végrehajtását. Segíti és ellenőrzi, hogy a hasonló balesetek megelőzése érdekében a vállalat felügyelete alá tartozó valamennyi területen intézkedés történjék.
- b) Az üzemi baleseti jegyzőkönyveket a szakszervezeti bizottság munkavédelmi felügyelőjével együtt felülvizsgálja, s amennyiben a baleset okát nem, vagy nem helyesen állapították meg és nem tették meg a szükséges intézkedéseket, új kivizsgálást rendel el.
- c) A vállalat főmérnökét, műszaki igazgatóját stb. havonta tájékoztatja a balesetek kivizsgálásával kapcsolatos feladatok végrehajtásáról. A balesetek elemzése alapján tájékoztatást ad a leggyakrabban balesetet okozó veszélyforrásokról, szükség szerint és rendkívüli esetekben írásos javaslatot tesz azok felszámolására.

Amennyiben a kivizsgálás azt bizonyítja, hogy a balesetet a gép, berendezés, anyag konstrukciós vagy egyéb műszaki hibája okozta, javaslatot tesz arra, hogy a vállalat hívja fel erre a gyártó vállalat figyelmét.

- d) Szorgalmazza, hogy műszaki konferencián rendszeresen értékeljék az üzem munkavédelmi helyzetét, az üzemvezetők és más részlegek vezetőinek a balesetek kivizsgálásával kapcsolatos tevékenységét.
- e) Ellátja az üzemi balesetek bejelentésével, kivizsgálásával, nyilvántartásával, egyeztetésével, elemzésével kapcsolatos összes adminisztrációs munkát, ellenőrzi a műhely baleseti nyilvántartását.

4. Annak érdekében, hogy a műszaki fejlesztéssel a munka- és üzemszervezéssel és a technológiák korszerűsítésével foglalkozó műszaki dolgozók az üzemi balesetek kivizsgálásában részt vegyenek és segítsék az okok feltárását, szükséges hogy a vállalati szabályzat az ezzel kapcsolatos feladataikat tartalmazza.